

СТАНОВИЩЕ

Във връзка с конкурс за академичната длъжност „доцент“ по Кинознание, киноизкуство и телевизия (История на българското кино: архиви и институции), професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство за нуждите на сектор Екранни изкуства на Института за изследване на изкуствата при БАН, обявен в ДВ (бр. 41 / 09.05.2023 г.) и на интернет страницата на ИИИЗк,

с кандидат гл. ас. д-р Деян Иванов Статулов ,

от доцент д-р Александър Донеv Ангелов, Институт за изследване на изкуствата, специалност 8.4. Теория на изкуствата Театрално и филмово изкуство, в качеството на член на научното жури по конкурса, съгласно Заповед на Директора на ИИИЗк.

I. Общо описание на представените материали

1. Данни за кандидатурата

Приемат се за разглеждане следните научни трудове на кандидата, които не са използвани за придобиване на образователната и научна степен „доктор“: авторска монография */Пре/поръчани филми. Пропагандни практики в българското кино. 1944-1989* (София: Локус, 2023, 186 с.), и още 8 статии и 1 студия, публикувани в академични сборници (*Изкуствоведски четения. Модул Ново изкуство. /2016,2018, 2019, 2021, 2022/* и др.), специализирани списания като сп. Проблеми на изкуството и сп. Българско музикознание. От приложения списък на цитиранията се вижда, че кандидатът има общо 13 цитирания в монографии, научни сборници и статии.

Представени са също заявление за допускане до участие в конкурса, професионална автобиография по европейски образец, диплома за завършено висше образование (магистър), диплома за придобита образователна и научна степен „доктор“, удостоверение за заемане на академична длъжност „главен асистент“, общ списък на публикации (с резюмета) и копие на хабилитационния труд, справка за оригиналните научни приноси на хабилитационния труд, карта от НАЦИД, удостоверяваща изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал.2 и 3, и на изискванията по чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ, както и на минималните изисквания на ИИИЗк – БАН.

Предоставените документи отговарят на всички изисквания и дават достатъчно пълна информация за приносите и публикациите на кандидата.

2. Данни за кандидата

Кандидатът има над 11 годишен трудов опит в ИИИЗк-БАН, където придобива научната степен доктор, а от 2016 заема длъжността главен асистент в сектор „Екранни изкуства“.

3. Обща характеристика на научните трудове и постижения на кандидата

Кандидатът работи и е представил публикации в следните области от тематиката на конкурса:

- Институционално формиране и идеологически практики в българското игрално кино (1944-1989) с акцент върху филмовата пропаганда;
- Репертоарни и фестивални политики в българското социалистическо кино.

Спазени са количествените показатели на критериите за заемане на академичната длъжност доцент – общо по ЗРАСПБ и по-конкретно според Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за изследване на изкуствата.

Не е установено плагиатство в представените по конкурса научни трудове.

4. Характеристика и оценка на работа по проекти и други дейности

За времето, в което е заемала длъжността главен асистент кандидатът има изнесени 4 доклада на ежегодната международна конференция *Изкуствоведски четения*, организирана от Института за изследване на изкуствата-БАН. Участвала е в множество други конференции и научни форуми, проведени в България.

Кандидатът участва общо в 3 научни проекта, един проект с научно-популярна насоченост (изложбата „Васил Гендов. Живот между театъра и киното“). Хоноруван преподавател в СУ „Климент Охридски“, филмов коментатор на телевизия БТВ. Участва активно в научния живот и организационната дейност на ИИИЗк-БАН.

5. Съдържателен анализ на научните и научно-приложните постижения на кандидата, съдържащи се в материалите за участие в конкурса

Научните трудове на кандидата са по тематиката на конкурса, представени като доклади на авторитетни научни конференции или публикувани в научни списания. Основният принос на тези трудове е свързан със задълбочаване и обогатяване на знанието по история на българското кино през социалистическата епоха.

Противоречивите явления и практики през този период са анализирани в тясна връзка с интерпретацията на съответните политически, икономически и социални процеси, характеризиращи развитието на българското общество. Важно е да се отбележи специфичното за кандидата умение да издирва и интегрира в своите публикации съществени архивни източници, които аргументират собствените му научни тези и разширяват киноисторическото знание за тоталитарната епоха.

Хабилитационният труд */Пре/поръчани филми. Пропагандни практики в българското кино. 1944-1989* (София: Локус, 2023, 186 с.) представлява качествено нов етап от

научното развитие на кандидата. Неговото ново изследване на практика продължава, но и съществено задълбочава тематиките, разработвани от гл. ас. д-р Деян Статулов в неговата докторска дисертация, озаглавена *Идеологическата цензура в българското игрално кино. Механизми на функциониране (1948-1989)* (2015). Подходът, който кандидатът демонстрира тук е по-задълбочен, по-аналитичен, по-сложно представя проблематиката. Това е обусловено и от самата тема: докато цензурата е преобладаващо административно-репресивен инструмент, то пропагандата е много по-широка тема и при нея действат по-сложни социални, политически и психологически механизми, които са разяснени в процеса на тяхната историческа трансформация през периода.

Представената за оценка от научното жури на конкурса монография с посоченото по-горе заглавие представлява първо по рода си цялостно изследване на филмовата пропаганда през социалистическата епоха. В задълбочен теоретичен увод е разгледана природата на пропагандата, историческия контекст за нейното възникване и спецификата на нейните проявления в областта на киното. Фокусът на изследването е поставен не толкова върху идейно-естетическия анализ на филми и тяхното специфично пропагандно въздействие, колкото върху функционирането на институциите и основните механизми за осъществяване на идеологическа пропаганда чрез средствата на игралното кино. Освен процесите в областта на филмопроизводството, задълбочено са разгледани практиките в областта на кинопоказа, репертоарната политика и международната дейност, обслужващи пропагандни цели.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към рецензираните трудове и дейността на кандидата, както и за бъдещото използване на научните и научно-приложни приноси на кандидата.

7. Лични впечатления за кандидата

Познавам кандидата от почти 30 години и имам отлични впечатления от неговата скромност, трудолюбие, чувство за отговорност, научна компетентност и колегиалност. Той притежава всички необходими лични и професионални качества за заемане на длъжността доцент и е един от колегите, които са пример за уважение и които съдействат за поддържане на високия научен и обществен престиж на ИИИЗк-БАН.

8. Заключение за кандидатурата

След като се запознах с представените в конкурса материали и научни трудове и въз основа на направения анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и научно-приложни приноси, потвърждавам, че научните постижения отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване

на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за изследване на изкуствата при БАН.

В частност кандидатът удовлетворява минималните национални изисквания в професионалното направление и не е установено плагиатство в представените по конкурса научни трудове.

Давам своята **положителна оценка** на кандидатурата.

II. Общо заключение

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и научно-приложни приноси, давам напълно убедено своята положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да предложи на Научния съвет на ИИИЗк-БАН да избере гл. ас. д-р Деян Иванов Статулов да заеме академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 8. Изкуства, професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство, научна специалност *История на българското кино: архиви и институции*.

дата: 19. 09. 2023 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Александър Донеv)